ក្ដារចុចខ្មែរអង្គរ

មាតិកា

សេចក្ដីផ្ដើម 2
ស្រទាប់នីមួយៗនៃក្ដារចុចខ្មែរអង្គ 2
  ស្រទាប់នីមួយៗលើខែសថប –វីនដូស៍/ម៉ាកអូអេស 2
  ស្រទាប់នីមួយៗលើឧបករណ៍ថាច់ (touch) –អ៊ែនដ្រយ /អាយអូអេស 3
តួអក្សរខ្មែរតាមក្រុម និង គ្រាប់ចុចសម្រាប់ខែសថប 6
  ព្យញ្ជនៈ 6
  ស្រៈនិស្ស័យ 6
  សញ្ញា 7
  ស្រៈពេញតួ 7
  វណ្ណយុត្ត 7
  ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ 7
  ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង 7
  សញ្ញារូបិយបណ្ណ 8
  លេខខ្មែរ 8
  លេខអត្ថៈ 8
  លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិខ្មែរ 8
  តួអក្សរហួសសម័យ(លែងប្រើ) 9
  តួអក្សរប្រើក្នុងភាសាជនជាតិដើមភាគតិច 9
  ការភ្ជាប់ និង ដំណកឃ្លា 9
ការវាយអក្សរខ្មែរ 10
  ស្វ័យកែតម្រូវដោយគ្មានការរំខាន 10
    ជើង + ស្រៈ 10
    ជើង + ្រ [U+17D2] [U+179A] 10
    ជើង + វណ្ណយុត្តប្ដូរមូលភេទ + ស្រៈ 11
    វណ្ណយុត្តប្ដូរមូលភេទ + ស្រៈ 11
    ស្រៈមាននិគហិត [U+17C6] 11
    ស្រៈ ោ [U+17C4] និងស្រៈ ើ [U+17BE] 11
    ជើងមើលទៅដូចគ្នា 11
  ការបង្វិលស្រៈ 11
  បម្រាម/សំឡេងព្រមាន 12
  តួអក្សរវាយច្រឡំ 12

សេចក្ដីផ្ដើម

ឯកសារនេះត្រូវបានដកស្រង់និងសម្រួលមកពីពប្រភព ៖ «របៀបវាយយូនីកូដខ្មែរ» «យូនីកូដស្តង់ដា កំណែ១0.0.0» និង អត្ថបទស្រាវជ្រាវដែលក្រុមការងារឃីមែនបានសរសេរនិងធ្វើបទបង្ហាញនៅសន្និសិទ្ធអាស៊ីស្ដីពីប្រព័ន្ធព័ត៌មាននៅឆ្នាំ ២០១៧ក្រោមចំណងជើងថា «ភាពងាយរងគ្រោះដោយការវែនឌើរក្នុងការប្រើប្រាស់យូនីកូដខ្មែរ» ។ ការកែកុនបន្ថែមធ្វើឡើងដោយក្រុមការងារឃីមែន ។ ស្រទាប់១ត្រូវបានបន្ថែមលើកម្មវិធីសម្រាប់ខែសថបនិងឧបករណ៍ថាច់ដើម្បីដាក់លេខខ្មែរបុរាណដែលប្រើសម្រាប់ការទស្សទាយនិងការបរិច្ចេទចន្ទគតិ ។

ស្រទាប់នីមួយៗនៃក្ដារចុចខ្មែរអង្គ

ស្រទាប់នីមួយៗលើខែសថប –វីនដូស៍/ម៉ាកអូអេស

ស្រទាប់ដើម

ស្រទាប់ពេលចុចប្ដូរ (Shift)

ស្រទាប់ពេលចុចឆ្លាស់ស្ដាំ (AltGr)

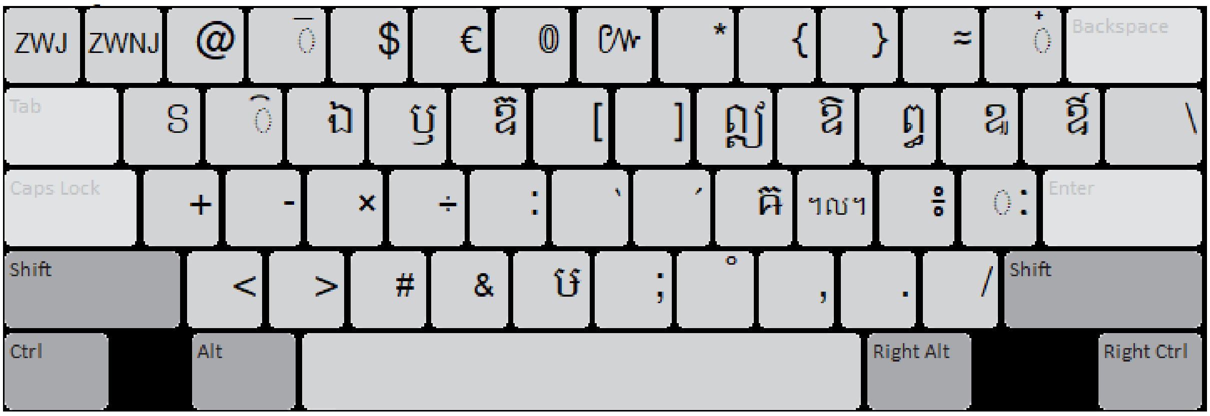

ស្រទាប់ពេលចុចឆ្លាស់ស្ដាំ(AltGr)និងប្ដូរ(Shift)ព្រមគ្នា

ស្រទាប់នីមួយៗលើឧបករណ៍ថាច់ (touch) –អ៊ែនដ្រយ /អាយអូអេស

គ្មានគ្រាប់ចុចប្ដូរស្រទាប់(Shift key) ហើយគ្មានគ្រាប់ចុចដាក់ជើងទេ ។ ប្លែកណាស់ មែនទេ? ប្រហែលហើយ តែតាមពិតទៅ យើងពិបាកចុចគ្រាប់ចុចប្ដូរស្រទាប់ណាស់ពេលប្រើដៃម្ខាង ។ គ្រាប់ចុចផ្សេងទៀតបង្កប់នៅក្នុងគ្រាប់ចុចនីមួយៗ បើចុចឱ្យយូរ(ប្រហែល១វិនាទី) យើងនឹងឃើញគ្រាប់ចុចច្រើនទៀតលេចឡើង ។ ឧទាហរណ៍ ដើម្បីបានជើង “្រ” “ឫ” ឬ “ឬ” យើងត្រូវចុចគ្រាប់ចុច “រ” ឱ្យជាប់ ហើយរើសយកគ្រាប់ចុច “្រ” ដែលផុសឡើង ។ យើងប្រហែលជាចំណាំបានថានៅលើក្ដារចុចខ្មែរអង្គុរសម្រាប់ឌែសថប តួអក្សរទាំង៤នេះសុទ្ធតែស្ថិតនៅលើគ្រាប់ចុច “R” ហេតុដូច្នេះហើយបានជាគេយកវាមកដាក់លើគ្រាប់ចុចនេះដោយបង្កប់ក្នុងមុខងារឡុងប្រេស (long press) ។

ពេលប្រើក្ដារចុចបែបថាច់ យើងគប្បីដឹងពីទីតាំងនៃគ្រាប់ចុចនីមួយៗ ។ ប្រហែលត្រូវការពេលខ្លះដើម្បីឱ្យស៊ាំនឹងការប្រើប្រាស់បែបនេះ តែវានឹងងាយទៅៗ ពេលដែលយើងប្រើវាយូរបន្តិច ហើយវានឹងងាយជាងការចុចលើ “Shift” ដើម្បីប្ដូរទៅស្រទាប់មួយទៀតរាល់ពេលដើម្បីរកមើលគ្រាប់ចុចផ្សេងទៀត ដូចគ្នាដែរយើងមិនបាច់ចុចលើ “្” រាល់លើកដើម្បីដាក់ជើងទេ ។

ស្រទាប់ដើម

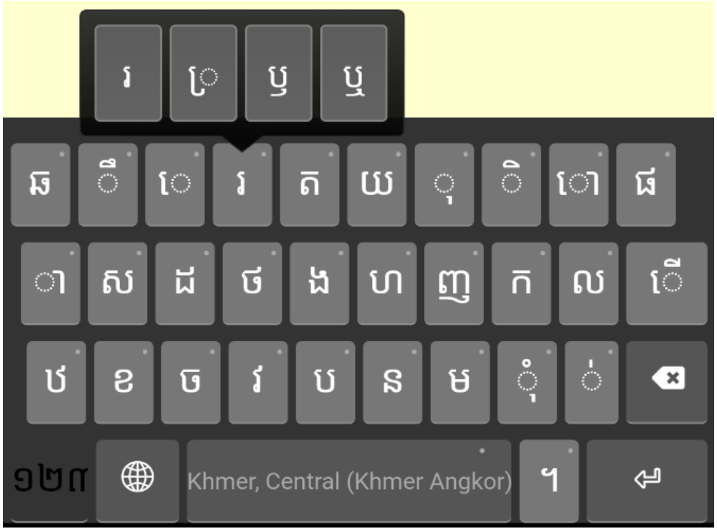

ស្រទាប់លេខ (១២៣)

ស្រទាប់លេខអត្ថៈ និង ការបរិច្ឆេទចន្ទគតិខ្មែរ (᧠᧡᧢)

តួអក្សរខ្មែរតាមក្រុម និង គ្រាប់ចុចសម្រាប់ឌែសថប

ព្យញ្ជនៈ

ព្យញ្ជនៈ	គ្រាប់ចុច
ក [U+1780]	K
ខ [U+1781]	X
គ [U+1782]	Shift K
ឃ [U+1783]	Shift X
ង [U+1784]	G
ច [U+1785]	C
ឆ [U+1786]	Q
ជ [U+1787]	Shift C
ឈ [U+1788]	Shift Q
ញ [U+1789]	Shift J
ដ [U+178A]	D
ឋ [U+178B]	Z
ឌ [U+178C]	Shift D
ឍ [U+178D]	Shift Z
ណ [U+178E]	Shift N
ត [U+178F]	T

ព្យញ្ជនៈ	គ្រាប់ចុច
ថ [U+1790]	F
ទ [U+1791]	Shift T
ធ [U+1792]	Shift F
ន [U+1793]	N
ប [U+1794]	B
ផ [U+1795]	P
ព [U+1796]	Shift B
ភ [U+1797]	Shift P
ម [U+1798]	M
យ [U+1799]	Y
រ [U+179A]	R
ល [U+179B]	L
វ [U+179C]	V
ស [U+179F]	S
ហ [U+17A0]	H
ឡ [U+17A1]	L
អ [U+17A2]	Shift G

ស្រៈនិស្ស័យ

ស្រៈនិស្ស័យ	គ្រាប់ចុច
◌ា [U+17B6]	A
◌ិ [U+17B7]	I
◌ី [U+17B8]	Shift I
◌ឹ [U+17B9]	W
◌ឺ [U+17BA]	Shift W
◌ុ [U+17BB]	O
◌ូ [U+17BC]	Shift O
◌ួ [U+17BD]	Shift Y
◌ើ [U+17BE]	;
◌ឿ [U+17BF]	Shift [

ស្រៈនិស្ស័យ	គ្រាប់ចុច
◌ៀ [U+17C0]	[
◌េ [U+17C1]	E
◌ែ [U+17C2]	Shift E
◌ៃ [U+17C3]	Shift S
◌ោ [U+17C4]	O
◌ៅ [U+17C5]	Shift O
◌ុំ [U+17BB] [U+17C6]	,
◌ាំ [U+17B6] [U+17C6]	Shift A
◌ុះ [U+17BB] [U+17C7]	Shift ,
◌េះ [U+17C1] [U+17C7]	Shift V
◌ោះ [U+17C4] [U+17C7]	Shift ;

សញ្ញា

សញ្ញា	គ្រាប់ចុច
ំ [U+17C6]	Shift M
ះ [U+17C7]	Shift H
ៈ [U+17C8][1]	AltGr '

ស្រះពេញតួ

ស្រះពេញតួ	គ្រាប់ចុច
ឥ [U+17A5]	-
ឦ [U+17A6]	AltGr I
ឧ [U+17A7]	Shift]
ឩ [U+17A9]	AltGr [
ឪ [U+17AA]	]
ឫ [U+17AB]	AltGr R
ឬ [U+17AC]	Shift R

ស្រះពេញតួ	គ្រាប់ចុច
ឭ [U+17AD]	Shift \
ឮ [U+17AE]	\
ឯ [U+17AF]	AltGr E
ឰ [U+17B0]	AltGr P
ឱ [U+17B1]	AltGr O
ឲ [U+17B2]	=
ឳ [U+17B3]	AltGr]

វណ្ណយុត្ត

វណ្ណយុត្ត	គ្រាប់ចុច
៉ [U+17C9]	Shift '
៊ [U+17CA]	/
់ [U+17CB]	'
៌ [U+17CC]	Shift -
៍ [U+17CD]	Shift 6

វណ្ណយុត្ត	គ្រាប់ចុច
៏ [U+17CF]	Shift 8
័ [U+17D0]	Shift 7
៎ [U+17CE]	AltGr =
៓ [U+17D3]	AltGr M
្ [U+17D2]	J

ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ

ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
។ [U+17D4]	.
៕ [U+17D5]	Shift .
៖ [U+17D6]	AltGr ;

ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
៙ [U+17D9]	AltGr 6
៚ [U+17DA]	AltGr 7
ៗ [U+17D7]	Shift 2

ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង

ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង	គ្រាប់ចុច
! [U+0021]	Shift 1
? [U+003F]	Shift ?

ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង	គ្រាប់ចុច
« [U+00AB]	`
» [U+00BB]	Shift `

[1] តាមពិត វាមិនមែនជាស្រះទេ តែវាមានតួនាទីស្រដៀងស្រះ ។ ជួនកាលគេចាត់ទុកថាវាជាវណ្ណយុត្ត ។

“ [U+0022]	Shift 3	- [U+002D]	AltGr S
. [U+002E]	AltGr .	: [U+003A]	AltGr G
, [U+002C]	AltGr ,	‘ [U+2018]	AltGr H
; [U+003B]	AltGr N	’ [U+2019]	AltGr J
# [U+0023]	AltGr C	& [U+0026]	AltGr V

សញ្ញារូបិយបណ្ណ

៛ [U+17DB]	Shift 4

លេខខ្មែរ

លេខខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
១ [U+17E1]	1
២ [U+17E2]	2
៣ [U+17E3]	3
៤ [U+17E4]	4
៥ [U+17E5]	5

លេខខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
៦ [U+17E6]	6
៧ [U+17E7]	7
៨ [U+17E8]	8
៩ [U+17E9]	9
០ [U+17E0]	0

លេខអត្ថៈ

លេខអត្ថៈ	គ្រាប់ចុច
៱ [U+17F1]	AltGr Shift 1
៲ [U+17F2]	AltGr Shift 2
៳ [U+17F3]	AltGr Shift 3
៴ [U+17F4]	AltGr Shift 4
៵ [U+17F5]	AltGr Shift 5

លេខអត្ថៈ	គ្រាប់ចុច
៶ [U+17F6]	AltGr Shift 6
៷ [U+17F7]	AltGr Shift 7
៸ [U+17F8]	AltGr Shift 8
៹ [U+17F9]	AltGr Shift 9
៰ [U+17F0]	AltGr Shift 0

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិខ្មែរ

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិ	គ្រាប់ចុច
᧠ [U+19E0]	AltGr Shift Q
᧡ [U+19E1]	AltGr Shift W
᧢ [U+19E2]	AltGr Shift E
᧣ [U+19E3]	AltGr Shift R
᧤ [U+19E4]	AltGr Shift T
᧥ [U+19E5]	AltGr Shift Y
᧦ [U+19E6]	AltGr Shift U
᧧ [U+19E7]	AltGr Shift I

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិ	គ្រាប់ចុច
᧰ [U+19F0]	AltGr Shift G
᧱ [U+19F1]	AltGr Shift H
᧲ [U+19F2]	AltGr Shift J
᧳ [U+19F3]	AltGr Shift K
᧴ [U+19F4]	AltGr Shift L
᧵ [U+19F5]	AltGr Shift ;
᧶ [U+19F6]	AltGr Shift ’
᧷ [U+19F7]	AltGr Shift Z

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិ	គ្រាប់ចុច
᧨ [U+19E8]	AltGr Shift O
᧩ [U+19E9]	AltGr Shift P
᧪ [U+19EA]	AltGr Shift [
᧫ [U+19EB]	AltGr Shift]
᧬ [U+19EC]	AltGr Shift A
᧭ [U+19ED]	AltGr Shift S
᧮ [U+19EE]	AltGr Shift D
᧯ [U+19EF]	AltGr Shift F

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិ	គ្រាប់ចុច
᧸ [U+19F8]	AltGr Shift X
᧹ [U+19F9]	AltGr Shift C
᧺ [U+19FA]	AltGr Shift V
᧻ [U+19FB]	AltGr Shift B
᧼ [U+19FC]	AltGr Shift N
᧽ [U+19FD]	AltGr Shift M
᧾ [U+19FE]	AltGr Shift ,
᧿ [U+19FF]	AltGr Shift .

តួអក្សរហួសសម័យ(លែងប្រើ)

តួអក្សរ	គ្រាប់ចុច
៘ [U+17D8]	AltGr L
ឨ [U+17A8]	AltGr T
ៜ [U+17DC]	AltGr Q
៑[2] [U+17D1]	AltGr 3
៓ [U+17D3]	AltGr M

តួអក្សរប្រើក្នុងភាសាជនជាតិដើមភាគតិច

តួអក្សរ	គ្រាប់ចុច
ឝ [U+179D]	AltGr K
ឞ [U+179E]	AltGr B
៝ [U+17DD]	AltGr W

ការភ្ជាប់ និង ដំណកឃ្លា

ឈ្មោះគ្រាប់ចុច	គ្រាប់ចុច
ចន្លោះមើលមិនឃើញ មិនភ្ជាប់ (Zero-width non-joiner) [U+200C]	Ctrl + Alt + 1
ចន្លោះមើលមិនឃើញ ភ្ជាប់ (Zero-width joiner) [U+200D]	Ctrl + Alt + ‘
ចន្លោះមើលមិនឃើញ (Zero-width space) [U+200B]	Spacebar
ដំណកឃ្លា (White space) [U+0020]	Shift + Spacebar
គ្មានដំណកឃ្លា (No break space) [U+00A0]	Ctrl + Alt + Spacebar

[2] សូមកុំច្រឡំតួអក្សរនេះនឹងត្រីសព្ទ ៊ [U+17CA] ។

ការវាយអក្សរខ្មែរ

ក្ដារចុចខ្មែរអង្គរតម្រៀបគ្រាប់ចុចតាមក្ដារចុចខ្មែរណែដា(Khmer NiDA) ហើយក៏បានធ្វើការកែសម្រួលបន្ថែមទៀត ។ លក្ខណៈពិសេសផ្សេងៗបានដាក់បញ្ចូលដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការវាយអក្សរខ្មែរ (ឧទា. កាត់បន្ថយការវាយដែលមានលំដាប់លំដោយតួអក្សរមិនកុងសង់ស៊ីសគ្នា) ។ មិនថាអ្នកវាយអក្សរបែបណាទេដើម្បីឱ្យចេញជាពាក្យ ក្ដារចុចនេះនឹងធ្វើឱ្យពាក្យនោះត្រឹមត្រូវតាមលំដាប់លំដោយដែលបានកំណត់រួចជាស្រេច ។ សូមចំណាំផងដែរថាការស្វ័យកែសម្រួលនេះមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះតែករណីដែលបានបញ្ចូលក្នុងក្ដារចុចនេះប៉ុណ្ណោះ ។ សូមចុចទីនេះដើម្បីបើកមើលការណែនាំពីរបៀបដំឡើងក្ដារចុចខ្មែរអង្គរ ។

របៀបប្រើប្រាស់ក្ដារចុចខ្មែរអង្គរគឺមិនខុសពីរបៀបប្រើប្រាស់ក្ដារចុចផ្សេងៗទៀតដែលប្រើការតម្រៀបគ្រាប់ចុចតាមខ្មែរណែដានោះឡើយ ។ អ្នកអាចវាយពាក្យ១តាមលំដាប់លំដោយនៃការប្រកប មិនមែនតាមរបៀបដែលវាបង្ហាញឱ្យយើងឃើញទេ ជាពិសេសពេលស្រៈស្ថិននៅខាងឆ្វេងព្យញ្ជនៈ ។ ដើម្បីវាយពាក្យ “តែ” យើងត្រូវវាយព្យញ្ជនៈមុនហើយទើបវាស្រៈ (បានន័យថា វាយគ្រាប់ចុច “T” បន្ទាប់មក “Shift E”) ។

លំដាប់លំដោយនៃតួអក្សរគឺ ៖

ព្យព្ជនៈ+ជើងព្យញ្ជនៈ+វណ្ណយុត្តប្ដូរមូលភេទ+ស្រៈ+វណ្ណយុត្ត

ស្វ័យកែតម្រូវដោយគ្មានការរំខាន

ក្ដារចុចខ្មែរអង្គរនឹងកែតម្រូវដោយស្វ័យប្រវត្តិនូវកំហុសនៃការវាយអក្សរខ្មែរចំនួន៨ករណី ។ ករណីទាំងនេះសុទ្ធតែមិនអាចមើលឃើញនឹងភ្នែកទទេ ហើយកម្មវិធីបង្ហាញអក្សរលើអេក្រង់(rendering engine)នឹងមិនបង្ហាញឱ្យយើងឃើញនូវកំហុសទាំងនោះនៅលើអេក្រង់ទេ ។ ការស្វ័យកែតម្រូវនេះប្រព្រឹត្តិទៅដោយធ្វើការតម្រៀងតួអក្សរឡើងវិញឬក៏ប្ដូរតួអក្សរដែលខុសទៅជាតួអក្សរមួយទៀតដែលត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដក្នុងមួយប៉ព្រិចភ្នែក ។

ជើង + ស្រៈ

ពេលជើងនិងស្រៈនៅជិតគ្នា ស្រៈត្រូវនៅបន្ទាប់ពីជើង ។ ឧទាហរណ៍ “ខ្មែរ” និង “ខ្មែរ” មើលទៅដូចគ្នាបេះបិទ ប៉ុន្តែការវាយបញ្ចូលរបស់វាមិនដូចគ្នាទេ ។

1. ខ្មែរ = ខ ◌្ម ◌ែ រ (ត្រូវ)
2. ខ្មែរ = ខ ◌ែ ◌្ម រ (ខុស)

ដោយសាររូបមន្តអាស្រ័យលើបរិបទ ក្ដារចុចខ្មែរអង្គរអាចកែកំហុសដូចមានក្នុងពាក្យទី២ឱ្យចេញមកមានលំដាប់លំដោយដូចក្នុងពាក្យទី១ ។

ជើង + ◌្រ [U+17D2] [U+179A]

ដោយផ្អែកលើក្បួននៃការប្រកប បើមានជើង២នៅបន្តបន្ទាប់គ្នា ហើយជើង១ក្នុងចំណោមជើងទាំង២ជា ◌្រ [U+17D2] [U+179A] នោះជើង ◌្រ [U+17D2] [U+179A] ត្រូវនៅបន្ទាប់ពីជើង១ទៀត ។

- កញ្ជ្រឹល = ក ញ ◌្ជ ◌្រ ◌ឹ ល (ត្រូវ)
- កញ្ជ្រឹល = ក ញ ◌្រ ◌្ជ ◌ឹ ល (ខុស)

ដូចឃើញស្រាប់ហើយថា លំដាប់លំដោយនៃជើងក្នុងពាក្យទាំង២មិនដូចគ្នាទេ តែពាក្យដែលបង្ហាញលើអេក្រង់គឺដូចគ្នាតែម្តង ។ អញ្ចឹង មិនខុសពីករណីខាងលើៗទេ ក្តារចុចខ្មែរអង្គរអាចប្តូរលំដាប់លំដោយនៃជើងទាំង២នេះដោយស្វ័យប្រវត្តិ ។ ជាលទ្ធផល យើងនឹងបានពាក្យដែលមើលទៅដូចគ្នានិងមានលំដោយលំដោយកុងសង់ស៊ីសគ្នាថែមទៀតផង ។

ជើង + វណ្ណយុត្តប្តូរមូលភេទ + ស្រៈ

នេះជាករណីដែលលំដាប់លំដោយតួអក្សរមិនប្រាកដប្រជាក្នុងយូនីកូដស្តង់ដា ។ យូនីកូដស្តង់ដាជំនាន់៤.0និងលើសពីនេះឱ្យដាក់វណ្ណយុត្តប្តូរមូលភេទនៅចន្លោះរវាងព្យញ្ជនៈនិងជើង ប៉ុន្តែយូនីកូដស្តង់ដា៣.0ឱ្យដាក់បន្ទាប់ពីជើង ។ ក្តារចុចខ្មែរអង្គរយល់ស្របនឹងយូនីកូដស្តង់ដា៣.0 ហើយយកលំដាប់លំដោយនោះមកធ្វើជាបទដ្ឋាន ។ បើគេវាយវណ្ណយុត្តប្តូរមូលភេទមុនដាក់ជើង នោះលំដាប់លំដោយនេះនឹងត្រូវបានប្តូរដោយគ្មានការរំខាន ។

ម ◌៉ ◌្យ ◌ា ង ⇒ ម ◌្យ ◌៉ ◌ា ង

វណ្ណយុត្តប្តូរមូលភេទ + ស្រៈ

វណ្ណយុត្តប្តូរមូលភេទគួរតែវាយមុនស្រៈ ។ (សូមមើលចំណុចខាងលើ

ស្រៈមាននិគហិត [U+17C6]

យូនីកូដស្តង់ដាចាត់ទុកនិគហិតជាសញ្ញា ទោះបីជាវាមានតួនាទីស្រដៀងស្រៈនិស្ស័យក៏ដោយ ។ គេច្រើនផ្សំវាជាមួយស្រៈនិស្ស័យ ឧទា. ◌ុ [U+17BB] ◌ា [U+17B6] ហើយវាត្រូវនៅទីតាំងបន្ទាប់ពីស្រៈទាំងនេះ ។

ក ◌ំ ◌ុ ⇒ ក ◌ុ ◌ំ

ក ◌ំ ◌ា ⇒ ក ◌ា ◌ំ

ស្រៈ ◌ោ [U+17C4] និងស្រៈ ◌ើ [U+17BE]

គេអាចច្រឡំវាយស្រៈទាំង២នេះដោយផ្សំស្រៈ ◌ា [U+17B6] និងស្រៈ ◌េ [U+17C1] ហើយស្រៈ ◌េ [U+17C1] និងស្រៈ ◌ី [U+17B8] ។ បើគេវាយផ្សំគ្នាបែបនេះ ក្តារចុចខ្មែរអង្គរនឹងប្តូរបន្សំនោះទៅជា ◌ោ [U+17C4] និង ◌ើ [U+17BE] ដែលជាស្រៈត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដ ។

ជើងមើលទៅដូចគ្នា

ជើង២មើលទៅដូចគ្នាបេះបិទ តែតាមពិតមានលេខកូដយូនីកូដខុសគ្នា (◌្ដ [U+17D2] [U+178A] and ◌្ត [U+17D2] [U+178F]) ។ តាមរូបមន្តការប្រកបជើងទី១ត្រូវដាក់បន្ទាប់ ណ [U+178E] ហើយទី២ត្រូវដាក់បន្ទាប់ ន [U+1793] ។

ការបង្វិលស្រៈ

យើងមិនអាចដាក់ស្រៈ២បន្តបន្ទាប់គ្នាបានទេ បើវាយស្រៈ១ហើយវាយស្រៈ១ទៀត ស្រៈដែលទើបនឹងវាយនោះនឹងជំនួសស្រៈដែលវាយមុន ។ ឧទាហរណ៍ បើយើងបានវាយស្រៈ ◌ា [U+17B6] រួចហើយវាយស្រៈ ◌ែ [U+17C2] នោះស្រៈ ◌ែ [U+17C2] នឹងជំនួសស្រៈ ◌ា [U+17B6] ។

ចំណាំ ៖

ការបង្វិលស្រៈនឹងមិនកើតឡើងទេក្នុងករណីខាងក្រោម ៖

- បើស្រះទី១ជាស្រះ េ[U+17C1] ស្រះទី២ជាស្រះ ី[U+17B8] នោះលទ្ធផលគឺស្រះ ើ[U+17BE] មិនមែនស្រះ ី[U+17B8] ទេ ។
- បើស្រះទី១ជាស្រះ េ[U+17C1] ហើយស្រះទី២ជា ា[U+17B8] ឬបញ្ច្រាសមកវិញ នោះលទ្ធផលគឺជាស្រះ ោ[U+17C4] ព្រោះថាការបង្វិលមិនកើតឡើងទេក្នុងករណីនេះ ។
- បើស្រះទី១ជាស្រះលើ[3] ហើយស្រះទី២ជាស្រះ ុ[U+17BB] ឬបញ្ច្រាសមកវិញ នោះការបង្វិលមិនកើតឡើងទេ ហើយលទ្ធផលគឺជាវណ្ណយុត្តប្ដូរមូលភេទដែលស៊ីនឹងបរិបទ ។ ឧទាហរណ៍ថា គេវា "ស ី ុ" ឬ "ស ុ ី" នោះវានឹងស្វ័យកែតម្រូវទៅជា "ស៊ី (ស ៊ ី)" ចំណែកឯ "ម ី ុ" ឬ "ម ុ ី" នឹងក្លាយទៅជា "ម៉ី (ម ៉ ី)" ។
- ពេលដាក់ ុ [U+17BB] បន្ទាប់ពី ាំ នោះស្រះ ុ នឹងប្ដូរទៅជាវណ្ណយុត្តប្ដូរមូលភេទ ហើយដាក់នៅពីខាងមុខស្រះ ាំ ។ ឧទាហរណ៍៖
  - សាំ + ុ ⇒ ស៊ាំ (ស ៊ ាំ) ហើយ
  - មាំ + ុ ⇒ ម៉ាំ (ម ៉ ាំ) ។
- ពេលដាក់ស្រះ ា ឬស្រះ ុ បន្ទាប់ពីស្រះ ំ នោះទីតាំងត្រូវប្ដូរច្រាសមកវិញ ។ ឧទាហរណ៍៖
  - ក + ំ + ុ ⇒ កុំ (ក ុ ំ) ហើយ
  - ក + ំ + ា ⇒ កាំ (ក ា ំ) ។
  -

បម្រាម/សំឡេងព្រមាន

- មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ស្រះ២ដាក់បន្តបន្ទាប់គ្នានៅក្នុងព្យាង្គតែ១ ។
- មិនអនុញ្ញាតដាក់បន្តក់បន្ទាប់ពីស្រះ វណ្ណយុត្តដូចស្រះ[4] វណ្ណយុត្តប្ដូរមូលភេទ ឬ ក៏ជើងឡើយ ។
- មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់សញ្ញាដាក់ជើង (្) ២បន្តបន្ទាប់គ្នា ។
- មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់វណ្ណយុត្តប្ដូរមូលភេទ២បន្តបន្ទាប់គ្នា ។

តួអក្សរវាយច្រឡំ

ល.រ.	គេច្រឡំវាយ ...	ត្រូវស្វ័តកែតម្រូវជា...
១	ទ្ឋ (ទ ្ឋ)	ឡ
២	បួ (ប ួ)	ឫ
៣	បួុ (ប ួ ុ)	ឬ
៤	ពួា (ពួ ា)	ញ
៥	ព្ញា (ព្ញ ា)	ញ
៦	ពួ (ព ួ)	ឮ
៧	ពួុ (ព ួ ុ)	ឮ
៨	ព្ឋ (ព ្ឋ)	ឭ
៩	ឧិ (ឧ ិ)	ឱ

[3] គេចាត់ទុកស្រះ ិ[U+17B7] ី[U+17B8] ឹ[U+17B9] ឺ[U+17BA] ើ[U+17BE] និង ាំ[U+17B6] [U+17C6] ជាស្រះលើ ។
[4] តួអក្សរទាំងនេះ(ំ[U+17C6] ះ[U+17C7] និង ៈ[U+17C8])មានតួនាទីស្រដៀងស្រះ ។

១០	ឧ៊ (ឧ ◌៊)	ឱ
១១	ឧ៌ (ឧ ◌៌)	ឱ
១២	ដ្ឋ (ដ ◌្ឋ)	ដ្ឋ
១៣	ទ្ធ (ទ ◌្ធ)	ទ្ធ